

VERENIGING JAN VAN HOUT

vrienden van het Leidse Archief

Nieuwsbrief

Jaargang 19 nr. 4

December 2008

Secretariaat: Postbus 16113, 2301 GC Leiden

Giro: 133096

E-mail: red4@janvanhout.nl

Website: www.janvanhout.nl

Van de bestuurstafel

Met groot genoegen kijken we terug op de Leidse Geschiedenisdag in de Hooglandse kerk.

Ruim 4600 bezoekers hebben de festiviteiten bezocht. Er viel ook veel te genieten. Na de diesrede 's ochtends van mevrouw dr. E. Kloek over Magdalena Moons bood de voorzitter van de Historische Vereniging Oud Leiden, Hans Blom het honderdste jaarboekje aan burgemeester Lenferink aan.

's Middags werd de Leidse canon aangeboden aan minister Plasterk. Hij bracht ook een bezoek aan de kramen, dus ook aan de onze. Wij hebben hem het boek *Leidse Pluche* aangeboden, hij is immers een van onze oud-raadsleden.

Namens de Vereniging Jan van Hout bedank ik Bert Kamp, Bob Lodder, Mariet Porteine en Rinus Vrind, die de hele dag onze stand hebben bemand om vragen van belangstellenden te beantwoorden. Kortom een heel interessante dag waarvoor wij de organisatiecommissie van harte complimenteren. Zeker voor herhaling vatbaar.

Met de medewerkers van het Archief hebben wij 10 november Sint Maarten gevierd. Namens ons allen heb ik hen bedankt voor hun grote inzet.

We hopen elkaar te ontmoeten bij de lezing van Hans Endhoven op woensdag 10 december a.s.

Hans houdt dan een lezing over Leidse steenbakkers.

Verder zijn we als bestuur naarstig bezig met de vierhonderdste sterfdag van Jan van Hout op 10 december 2009. Wij zullen U op de hoogte brengen zodra de plannen definitieve vormen hebben aangenomen.

Namens het bestuur van Jan van Hout wens ik U prettige feestdagen en een voorspoedig 2009.

Groet
Wim Bleijje, voorzitter

Leidse geschiedenisdag

De Leidse Geschiedenisdag op 8 november jl. is een groot succes geworden voor alle medewerkers. De organisatie was in handen van de acht samenwerkende historische verenigingen. Vanaf de openstelling van de Hooglandse kerk om half tien, stroomde het publiek toe. Het mooie weer zal daar zeker toe hebben bijgedragen. Na de officiële opening door de directeur van De Lakenhal, Edwin Jacobs volgde een optreden van het Jeugd Symfonie Orkest Rijnland. Het was het begin van een dag vol muziek. 's Middags lokten de klanken van een jazzorkest onder leiding van Hans Dijkstal meer en meer belangstellenden naar de Hooglandse kerk. Katwijkse dames in klederdracht vormden een kleurrijke noot tussen de talrijke bezoekers. Op het centrale podium gaven zij een demonstratie van historische klederdrachten.

Drie Katwijkse vrouwen in klederdracht

Op dit podium lazen ook Leidse dichters Leidse gedichten voor. In de winterkerk vierde de Historische Vereniging Oud Leiden haar dies met een lezing van dr. Els Kloek over de nu bewezen connectie tussen Magdalena Moons en de Spaanse aanvoerder Valdez. De spreker kwam tot de conclusie dat Magdalena Moons nu terecht tot Leidse heldin kan worden uitgeroepen. Na de lezing vond de zeer bijzondere uitreiking plaats van het 100^e Jaarboekje aan burgemeester Lenferink. Wonder boven wonder was daarbij zelfs de hooggeleerde P.J. Blok aanwezig.

Later op de dag vond de presentatie plaats van de Leidse canon. Het werd een wel zeer bijzondere estafettepresentatie. Vertegenwoordigers van de Leidse historische verenigingen gaven het boekje aan elkaar door. Daarbij gaf elke vertegenwoordiger in een paar zinnen aan waar zijn vereniging voor staat. Uiteindelijk belandde het boekje in handen van burgemeester Lenferink die het eerste exemplaar officieel uitreikte aan minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het hele gebeuren werd extra feestelijk door de aanwezigheid van een zangkoor dat het publiek verraste met een (hoe kan het ook anders) canon. Tenslotte zongen alle aanwezigen uit volle borst het Leidse volkslied.

De circa 50 stands van de historische informatiemarkt werden druk bezocht. In de stand van de Vereniging Jan van Hout vonden computerdemonstraties plaats van het *Leidse Pluche*, *B&W Notulen* en *Begraafplaats Zijlpoort*. Webmaster Rinus Vrind kreeg assistentie vanuit de B&W werkgroep. Bob Lodder, Mariet Portheine en Bert Kamp waren de hele dag present om belangstellenden te woord te staan.

Stand van Jan van Hout met Rinus Vrind, Bert Kamp en Mariet Portheine

Na het in ontvangst nemen van de Leidse canon bracht ook minister Plasterk met zijn gevolg een bezoek aan onze stand waar hij vol belangstelling was voor het *Leidse Pluche*. Hij trof daar zelfs zijn eigen portret aan. Van oktober 1982 tot september 1984 maakte hij deel uit van de Leidse Gemeenteraad.

Eens te meer bleek dat de Leidse bevolking veel belangstelling heeft voor de geschiedenis van stad en omstreken. De dag telde meer dan 4600 bezoekers.

Cootje van Doorn

Nieuwe leden

De Vereniging Jan van Hout verwelkomt de heer C.H. Krantz en de heer F.L.J. Bleijje als nieuwe leden.

Nieuwe publicaties

- George Sliker, '*Welk een genoegen weer hier te zijn*'. Literaire wandeling door het Leiden van Nicolaas Beets. Een uitgave van Stichting uitgeverij LeesMijnBoek.
- Ton Bade en Gerben Smid, '*Eigen haard is goud waard*'. Een nieuwe bijdrage om de demping van een aantal Leidse grachten in de historische binnenstad ongedaan te maken.

De wezen en Oranje

Ook de weesmeisjes maakten zich schuldig aan het etaleren van hun oranjegezindheid. Zo liep een zekere Mietje van Reit op de Waardgracht met een oranjebloem te pronken. De burger Privé en zijn vrouw die dit zagen, rukten het meisje de bloem uit haar hand en deden hiervan aangifte bij het Comité van Algemene Veiligheid. Vervolgens stelde het Comité de regenten van het weeshuis van het incident op de hoogte. Zij ontboden toen de burger en burgeres Privé om in

aanwezigheid van een getuige een verklaring van het voorval af te leggen. Toen de regenten aan de binnenvader vroegen of er een Mietje van Reit in het weeshuis was opgenomen, antwoordde hij, dat er geen meisje met die naam in het huis was. Het meisje had waarschijnlijk uit angst voor straf een valse naam opgegeven.

(SA II, inv.nr. 632, f. 24).

Ook onder het personeel waren oranjebloemen nog zeer geliefd. De minnemoeder, die voor de kleine kinderen zorgt, had een pot met oranjebloemen in de minnekamer gezet. Toen de patriotgezinde regentessen tijdens hun ronde door het huisdebloemen daar zagen staan, kreeg de minnemoeder een flinke uitbrander. Deze beloofde dit voortaan niet meer te doen, zij had deze bloemen niet met opzet neergezet.

(HGW, inv.nr. 197, f.25v). (Wordt vervolg)

Antoinette Frijns

Agenda

Woensdag 10 december

Lezing Jan van Hout. Hans Endhoven, bestuurslid, over 'Leidse steenbakkers en Jan van Hout Wijsneus'.

Hans vertelt over zijn in 2000 begonnen onderzoek naar Leidse steenbakkers, "steenplaetsers" genaamd. De steenbakkersindustrie in de omgeving van Leiden werd al in de 14de eeuw gedomineerd door ondernemers uit de bovenlaag van de Leidse bevolking. De vele miljoenen Leidse stenen verdwenen in talrijke bouwwerken in de stad en vele andere steden en dorpen in de regio, tot buiten Holland toe. Werd Amsterdam met Leidse stenen gebouwd? Dat zelfs de machtige steenbakkers na het beleg niet aan de ambtelijke hand van Jan van Hout konden ontsnappen zal deze avond duidelijk worden. Een unieke gelegenheid om kennis te maken met een 'vergeten' stukje Leidse geschiedenis!
Plaats: Filmzaal Regionaal Archief Leiden. Tijd: 20.00 uur.

Tot 2 maart 2009

Tentoonstelling 'Dierenmummies en de dierenwereld van de oude Egyptenaren'. Rijksmuseum van Oudheden.

Tot 16 februari 2009

Tentoonstelling over 'Jan Wolkers'. Stedelijk Museum De Lakenhal.

VERENIGING JAN VAN HOUT
Secretariaat
Postbus 16113
2301 GC Leiden
E-mail: red4@janvanhout.nl

TNT POST
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

